«КИЛЕШЕЛГӘН» Башҡортостан Республикаһының мәҙәниәт министры _____________ Ә.И. ШАФИҠОВА	«РАҪЛАЙЫМ» Башҡортостан Республикаһының мәғариф һәм фән министры, Ойоштороу комитеты рәйесе _____________ А.В. ХАЖИН
«КИЛЕШЕЛГӘН» Башҡортостан Республикаһы Матбуғат һәм киң мәғлүмәт саралары агентлығы етәксеһе _____________ М.В. УЛЬЧЕВ	«КИЛЕШЕЛГӘН» «Бөтә донъя башҡорттары ҡоролтайы (конгресы)» йәмәғәт берекмәләренең халыҡ-ара берлеге президиумы рәйесе _____________ Э.Р. АЙЫТҠОЛОВА
«КИЛЕШЕЛГӘН» Башҡорт телен һаҡлау һәм үҫтереү буйынса автономиялы коммерцияға ҡарамаған ойошма директоры _____________ Г.Р. ЙОСОПОВА	«КИЛЕШЕЛГӘН» «Өфө фән һәм технологиялар университеты» юғары белем биреү федераль дәүләт бюджет белем биреү учреждениеһының ректор вазифаһын башҡарыусы _____________ В.П. ЗАХАРОВ

2023 йылда «БАШҠОРТ ТЕЛЕНӘН ХАЛЫҠ-АРА ДИКТАНТ»
халыҡ-ара белем биреү акцияһын ойоштороу һәм үткәреү тураһында
ПОЛОЖЕНИЕ

1. Дөйөм положениелар

1.1. Был положение 2023 йылда «Башҡорт теленән халыҡ-ара диктант» халыҡ-ара белем биреү акцияһын (артабан – Акция) үткәреү тәртибен һәм шарттарын билдәләй.

1.2. Акция – теләге булған һәр кем өсөн тәғәйенләнгән ирекле һәм түләүһеҙ белем биреү акцияһы.

1.3. Акция Башҡортостан Республикаһы Хөкүмәтенең 2018 йылдың 17 авгусындағы 395-се ҡарары менән раҫланған «Башҡортостан Республикаһы халыҡтары һәм дәүләт телдәрен һаҡлау һәм үҫтереү» дәүләт программаһын тормошҡа ашырыу маҡсатында ойоштороla.

1.4. Акцияны ойоштороусылар: Башҡортостан Республикаһының Мәғариф һәм фән министрлығы, Башҡортостан Республикаһының Мәҙәниәт министрлығы, Башҡортостан Республикаһы Матбуғат һәм киң мәғлүмәт саралары агентлығы, «Өфө фән һәм технологиялар университеты» юғары белем биреү федераль дәүләт бюджет белем биреү учреждениеһы (артабан – Өфө фән һәм технологиялар университеты), Башҡорт телен һаҡлау һәм үҫтереү буйынса автономиялы коммерцияға ҡарамаған ойошма, «Бөтә донъя башҡорттары ҡоролтайы (конгресы)» йәмәғәт берекмәләренең халыҡ-ара берлеге.

1.5. Акцияны әҙерләү һәм уны уҙғарыу буйынса дөйөм эшмәкәрлекте Акцияның ойоштороу комитеты башҡара.

1.6. Ойоштороу комитетына Башҡортостан Республикаһының Мәғариф һәм фән министрлығы, Башҡортостан Республикаһының Мәҙәниәт министрлығы, Башҡортостан Республикаһының Матбуғат һәм киң мәғлүмәт саралары агентлығы, Башҡорт телен һаҡлау һәм үҫтереү буйынса автономиялы коммерцияға ҡарамаған ойошма, Өфө фән һәм технологиялар университеты, Башҡортостан Республикаһының Мәғарифты үҫтереү институты, «Башҡортостан» дәүләт телерадиокомпанияһы, «Бөтә донъя башҡорттары ҡоролтайы (конгресы)» йәмәғәт берекмәләренең халыҡ-ара берлеге вәкилдәре индерелә. Ойоштороу комитеты Башҡортостан Республикаһы Мәғариф һәм фән министрлығының бойороғо менән раҫлана.

1.7. Киң мәғлүмәт саралары Акцияның рәсми партнерҙары булып сығыш яһай ала.

1.8. Акция тураһында тулы мәғлүмәт https://bashdictant.ru/ рәсми сайтында урынлаштырыла.

1.9. Акцияның девизы: «Тел – халҡыбыҙҙың рухи байлығы».

1.10. Акцияның рәсми хештегтары:

#башҡорттелендәдиктант

#башдиктант/#башдиктант2023

#диктантпобашкирскомуязыку

#башҡортсадиктантяҙам

2. Акцияның маҡсаты, бурыстары һәм принциптары

2.1.Акцияның маҡсаты – киң йәмәғәтселектең башҡорт телен өйрәнеүгә иғтибарын йәлеп итеү, тел мәҙәниәтен үҫтереү, башҡорт телен Башҡортостан

Республикаһында, Рәсәй Федерацияһы субъекттарында һәм сит илдәрҙә танытыу һәм популярлаштырыу.

2.2.Акцияның бурыстары:

теләге булған һәр кемгә Акция барышында үҙенең белем кимәлен ирекле баһалау мөмкинлеге биреү;

башҡорт телен һаҡлау һәм үҫтереү мәсьәләһенә йәмәғәтселектең иғтибарын йәлеп итеү;

башҡорт телен модалы һәм заманса телмәр һәм яҙма коммуникация алымы булараҡ популярлаштырыу;

башҡорт телен өйрәнеүгә ылыҡтырыу.

2.3. Акцияны үткәреү түбәндәге принциптарға нигеҙләнә:

иреклелек принцибы: диктантҡа әҙерлек, уны үткәреүҙә һәм яҙыуҙа ҡатнашыу ирекле, теләк буйынса;

асыҡлыҡ принцибы: диктант яҙыуҙа йәше, белеме, ижтимағи хәле, инаныуҙары һәм гражданлығы ниндәй булыуға ҡарамаҫтан теләге булған һәр кеше ҡатнаша ала;

мөмкинлек принцибы: диктант яҙыу түләүһеҙ, һәр кемгә диктантта ҡатнашырға мөмкинлек, эште тикшереүгә һәм һөҙөмтәләр менән танышыуға гарантия бирелә;

анонимлыҡ принцибы: диктант яҙыуҙа ҡатнашыусылар үҙҙәренең шәхси мәғлүмәттәрен күрһәтмәүе лә ихтимал;

компетентлыҡ принцибы: диктант тексын билдәләүгә һәм ҡатнашыусыларҙың эшен тикшереүгә тәжрибәле эксперттар йәлеп ителә.

3. Акцияла ҡатнашыусылар

3.1. Һәр кеше, енесенә, расаһына, милләтенә, теленә, сығышына, матди хәленә һәм вазифаһына, йәшәгән урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инаныуҙарына, йәмәғәт берләшмәләре ағзаһы булыу-булмауына һәм башҡа хәлдәргә ҡарамаҫтан, Акцияла ҡатнаша ала.

3.2. Акцияла ҡатнашыусы башҡорт телен белеү кимәленә ҡарап онлайн йәки офлайн форматта диктант яҙа ала.

4. Акция эксперттары

4.1. Акцияла онлайн форматта ҡатнашыусыларҙың эштәрен тикшереү һәм баһалауҙа положениеның 4.2 пунктындағы талаптарға тура килгән теләгән һәр кем эксперт була ала.

4.2. Экспертлыҡҡа дәғүә итеүсенең педагогик йәки филологик юғары белеме, күрһәтелгән йүнәлеш буйынса кәмендә ике йыл эш стажы булыуы мотлаҡ.

4.3. Экспертлыҡҡа дәғүә итеүсе 2023 йылдың 14 апреленә тиклем мотлаҡ рәүештә https://bashdictant.ru/ сайтында теркәлеү процедураһын үтергә һәм положениеның 4.2 пунктына яраш ы кәрәкле документтарҙың күсермәләрен беркетергә тейеш.

4.4. Эксперттарҙың хоҡуҡтары һәм бурыстары:

- ойоштороусыларҙан эш өсөн кәрәкле материалдарҙы һорарға;
- ҡатнашыусыларҙың эштәрен объектив баһаларға;
- электрон базаға баһаларҙы индерергә.

5. Акцияны ойоштороу һәм үткәреү тәртибе

5.1. Диктант яҙыу түбәндәге кимәлдәр буйынса ҡаралған:

башҡорт телен башланғыс кимәлдә белеүселәр;

башҡорт телендә иркен аралашыусылар;

башҡорт теленең төньяҡ-көнбайыш диалектында аралашыусылар.

5.2. Диктант текстарын һайлау өсөн халыҡ араһында конкурс иғлан ителә һәм еңеүселәр ойоштороу комитеты тарафынан билдәләнә.

5.3. Акция текстары күләме башҡорт телендә иркен аралашыусылар өсөн – 220 һүҙ, башҡорт телен башланғыс кимәлдә белгәндәргә, шулай уҡ башҡорт теленең төньяҡ-көнбайыш диалектында яҙыусыларға 150 һүҙҙән артмаҫҡа тейеш. Темалары Башҡортостанда Атайсал өсөн изге ғәмәлдәр йылына, Рәсәйҙә Уҡытыусы һәм остаз йылына, Бөтә донъя башҡорттары ҡоролтайы тарафынан иғлан ителгән Фән һәм мәғариф йылына арнала.

5.4. Акцияла ҡатнашыусылар эштәрен ирекле формала ҡағыҙ битенә яҙа. Теләге буйынса фамилияһын, исемен, атаһының исемен, йәшәү урынын күрһәтә ала.

5.5. Акция **2023 йылдың 20 апрелендә** онлайн һәм офлайн форматтарҙа башлана.

5.6. Онлайн формат:

5.6.1. Акцияның **онлайн форматы** «Башҡортостан юлдаш телевидениеһы» телеканалында тура эфирҙа, Акцияның рәсми сайтында, Акцияны ойоштороусыларҙың социаль селтәрҙәре сәхифәләрендә **11.00 сәғәттә** башлана:

11.00 сәғәттән 11.25 сәғәткә тиклем – башҡорт телен башланғыс кимәлдә белеүселәр диктант яҙа;

11.30 сәғәттән 12.00 сәғәткә тиклем – башҡорт телендә иркен аралашыусылар диктант яҙа;

12.05 сәғәттән 12.30 сәғәткә тиклем – башҡорт теленең төньяҡ-көнбайыш диалектында диктант яҙыу.

5.6.2. Диктантты тура эфир ваҡытында, шулай уҡ рәсми сайттағы һәм ойоштороусыларҙың социаль селтәрҙәре сәхифәләрендәге тура эфирҙың яҙмаһын ҡарап яҙырға һәм эштәрҙе **2023 йылдың 23 апреленең 23.59 сәғәтенә** (Өфө ваҡыты буйынса) тиклем ебәрергә мөмкин.

5.6.3. Онлайн форматта диктант яҙыусыларҙың эштәренең фотоһы йәки скан күсермәһе bashdictant2023@mail.ru электрон почта адресына йәки @bash_dictant_bot «Телеграмм» мессенджеры чат-ботына ҡабул ителә.

5.7. Офлайн формат:

5.7.1. Акцияның **офлайн форматы** белем биреү ойошмаларында, юғары уҡыу йорттарында, мәҙәниәт учреждениеларында, коммерция предприятиеларында, йәмәғәт ойошмалары офистарында һ.б. **2023 йылдың 20 апрелендә 11.00 сәғәттә** башлана.

5.7.2. Офлайн-майҙансыҡтарҙа Акцияла ҡатнашыусылар башҡорт телен белеү кимәленә ҡарап тәҡдим ителгән текстар буйынса диктант яҙа.

5.7.3. Офлайн-майҙансыҡты ойоштороу маҡсатында ойоштороусы Акцияның сайтында үткәреү урынын, яуаплы кешене, бәйләнеш өсөн мәғлүмәттәрҙе, ҡатнашыусылар һанын күрһәтеп теркәргә тейеш.

5.7.4. Офлайн-майҙансыҡты ойоштороусы эштәрҙе тикшереүҙе һәм баһаларҙы Акцияла ҡатнашыусыларға еткереүҙе тәьмин итә.

5.8. Тикшереүгә тапшырылған эштәргә рецензия бирелмәй, эштәр ҡатнашыусыларға кире ҡайтарылмай. Эште тикшереү һөҙөмтәләре буйынса апелляцияға биреү ҡаралмаған.

6. Акцияның рәсми сайты

6.1. Акцияны ойоштороуҙы һәм үткәреүҙе мәғлүмәти йәһәттән тәьмин итеү маҡсатында «Интернет» мәғлүмәт-телекоммуникация селтәрендә Акцияның рәсми сайты эшләй.

6.2. Рәсми сайт https://bashdictant.ru/ адресы буйынса урынлашҡан.

6.3. Рәсми сайтта оффлайн-майҙансыҡтар тураһында мәғлүмәт һәм тура эфирҙы ҡарауға һылтанмалар бирелә.

7. Акцияға йомғаҡ яһау

7.1. Акция һөҙөмтәләре Акция үткәрелгәндән һуң 30 көн эсендә рәсми сайтта урынлаштырыла.

7.2. Акцияла онлайн ҡатнашыусыларға электрон, офлайн-майҙансыҡтарҙа ҡатнашыусыларға ҡағыҙ сертификаттар бирелә.

7.3. Акция һөҙөмтәләре буйынса ойоштороу комитеты офлайн-майҙансыҡты ойоштороусыларҙы электрон рәхмәт хаттары менән билдәләй, онлайн форматта ҡатнашыусыларҙың эштәрен тикшереүсе эксперттарҙы рәхмәт хаттары һәм ҡиммәтле призлар менән бүләкләй.